

Rettelsesblad til ændringsforslaget fremsendt den 4. November 2013.

BETÆNKNING

**Afgivet af udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning- og Kirke
vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en handlings- og strategiplan, der skal fremsættes senest til Inatsisartut's forårssamling 2014, der har til formål at få flest af indbyggerne i Grønland til at kunne tale grønlandsk.

(Medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Randi Broberg, Formand Partii Inuit

Inatsisartutmedlem, Ruth Heilmann, Næstformand Siumut

Inatsisartutmedlem, Per Berthelsen, Siumut

Inatsisartutmedlem, Harald Bianco, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartutmedlem, Ove Karl Berthelsen, Suppleant Inuit Ataqatigiit

Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning- og Kirke har efter førstebehandlingen under EM/13 den 3. oktober 2013 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål:

Formålet med forslaget er at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en handlings- og strategiplan, der skal fremsættes senest til Inatsisartut's forårssamling 2014, der har til formål at få flest af indbyggerne i Grønland til at kunne tale grønlandsk.

Formålet med forslaget er at have en handlingsplan således at alle afgangsklasser skal kunne tale grønlandsk i fremtiden. I forslaget fremførtes der at der undersøges muligheden for udvidelse af voksenundervisning i grønlandsk.

I forslaget fremførtes at grønlandsk er det officielle sprog og når det også skal være det administrative sprog, så er det også vigtigt at prioritere det således at alle indbyggere i Grønland kan forstå grønlandsk.

Forslagsstiller påpeger det som vigtigt at Naalakkersuisut i handleplanen skal arbejde for at bane det bedste muligheder og værktøjer til at lære grønlandsk for dem som ikke kan grønlandsk.

Inatsisartuts førstebehandling af forslaget.

Naalakkersuisut

Naalakkersuisut oplyste i deres svarnotat at Naalakkersuisut i samarbejde med Oqaatsinik Pikkorissarfik, Sprogcentret i Sisimiut, har til opgave, bl.a. at planlægge og gennemføre kurser i grønlandsk således at man bedre skal kunne grønlandsk. Man regner med at bruge rede-gørelsen som udgangspunkt til udførelse af handleplanen.

Naalakkersuisut fremførte at Naalakkersuisut allerede har en handleplan, og derfor ikke kan tilslutte sig forslaget.

I løbet af debatten i salen informerede Naalakkersuisoq for området at han vil samarbejde om forslaget, som de fleste ordførere fremførte.

Partiordførerne

Alle partiordførere debatterede forslaget med interesse, blandt andet fordi problemet indtil idag ser ud til at være at der mangles metoder til at fastboende grønlandere skal være bedre til det grønlandske sprog og status er, at der skal forbedres på området. I debatten fremførtes der også at undervisningen i grønlandsk i folkeskolen skal forbedres og afgangskravene til grønlandsk skal være bedre, hvis man skal tage det videregående uddannelser.

I forbindelse med læring af det grønlandske sprog debatterede man også at, sproget også er en del af det grønlandske identitet og flere nævnte at sproget er kendetegnet for vores kultur og dermed også vigtigt for samfundet.

Udvalgets behandling af forslaget:

Et enigt udvalg finder det vigtigt at man i forbindelse med undervisningen af ikke-grønlandsktalende i grønlandsk inddrager den grønlandske kultur med i undervisningen, således at de får indsigt i det.

Det er således at man i forbindelse med undervisning i sproget kan inddrage det grønlandsk kultur, såsom; befolkningens åndelige liv, hverdagsskik og kutymmer som baggrund.

Baggrunden for dette er at udvalget finder det vigtigt, at man ud over at kunne tale og bruge sproget, at man samtidig skal have indgående kendskab til sprogets kultur. Visionen er at indholdet af undervisningen er; samfundets struktur, såsom politik, tro og det åndelige, maden, fangsten, tøjet samt skik og kutymmer og meget andet, som kendetegner landets regioner og erhvervslivet.

Udvalget finder det vigtigt og opfordrer Naalakkersuisut at man så vidt muligt tager udgangspunkt i nutidige emner med i undervisningen i grønlandsk til hverdagsbrug, således at brugen af sproget bliver interessant. Forstået på denne måde, at man i handleplanen skal være åben for at undervisningen tilrettelægges til nutidens tekniske udstyr med fremtiden i sigte. Udvalget skal på det kraftigste henstille til at man i den forbindelse er åben for at orientere sig i andre lande i den nærmeste tid, således at man er åben for input.

Udvalget er vidende om at der allerede i eksisterende politiske målsætninger har en prioritering om for eksempel ovennævnte og at man altid skal koordinere handleplaner med økonomiske konsekvenser.

Udvalget er også vidende om at **Inatsisartutlov nr. 7 af 19. maj 2010 om sprogpolitik** kan være med til at bane vejen for ovennævnte; da der i loven står:

§ 1. Formålet med Inatsisartutloven er at sikre klare rammer for landets sprogpolitik, herunder om sproglig integration ved at

- 1) sikre det grønlandske sprog som et komplet og samfundsbærende sprog,*
- 2) styrke det grønlandske sprog og udvikling heraf som modersmål og andetsprog,*
- 3) imødegå og fjerne de eksisterende sprogbarrierer, så tosprogethed og flersprogethed kan blive en styrke og en rigdom, og*
- 4) fremme kontinuitet i sproglig tilegnelse i samfundet for at styrke Grønland som et videnssamfund.*

§ 2. Sproglig integration er rettet mod 3 persongrupper

- 1) de, der har behov for at lære grønlandsk,*
- 2) de, der har behov for at lære dansk eller engelsk*

3) de, der har behov for indføring i grønlandsk kultur, historie og samfundsforhold.

Stk. 2. Ved sproglig integration forstås fjernelse af sprogbarrierer og styrkelse af sprogtilegnelsen for de i stk. 1 nævnte persongrupper med henblik på at forbedre mulighederne for borgernes deltagelse i samfundet og styrkelse af den grønlandske fællesskabsfølelse og identitet.

Til sidst vil udvalget opfordre Nalakkersuisut til at de i forbindelse med ændringsforslaget til forslaget, udfærdige en tidsplan hvornår handleplanen er færdig i forbindelse formålene i forslaget.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Det vurderes samlet set at arbejdet vil lægge beslag på administrative ressourcer svarende til et ½ AC årsværk af ca. 250.000 kr.

Af denne grund vil udvalget fremkomme med et ændringsforslag som lyder:

” Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde og fremlægge en strategi-og handlingsplan til FM2014. Strategi-og handlingsplanen skal have til formål, at få den del af befolkningen, der ikke behersker grønlandsk til at kunne begå sig på grønlandsk i hverdagen.”

Indstilling:

På baggrund af ovenstående bemærkninger samt bemærkningerne under førstebehandlingen af forslaget, indstiller et **enigt udvalg hermed punktet** til godkendelse.

Med disse bemærkninger overdrager udvalget forslaget til andenbehandling.

Randi Broberg

Ruth Heilmann

Per Berthelsen

Harald Bianco

Ove Karl Berthelsen